

Започвам, започваме, започват...

СИЛВИЕ ВАЙСКЕБРОВА

По идея на доц. ПЕТЯ БЪРКАЛОВА, лектор по български език в Карловия университет, от този брой на списание "Българи" откриваме нова рубрика "Млади чешки българисти". Тя ще се води от Силвие Вайскеброва – една от младите чешки българистики.

Млади чешки българисти? - има такива!

Казвам се Силвие Вайскеброва и съм една от най-прясно дипломираните млади пражки българистики. Защитих дипломна работа върху турцизмите в съвременния български език преди по-малко от месец и сега се заемам с рубриката "Млади чешки българисти", за да се знае повече за нас.

Как ще стане това?

Във всеки брой на списание "Българи" ще ви съпровождам на тази страница и ще ви представям по един млад българист и ще отпечатвам есесистичните му текстове – тези първи "опити за летене" из просторите на българския език – това "избягало братче" от славянското езиково семейство.

Кой ни даде акъла?

Идеята за създаване на публицистичния образ на младите българисти идва от сегашната лекторка по български език доц. д-р. Петя Бъркалова, преподавателка от Пловдивския университет "Пайсий Хилендарски" - динамична личност, която успява да раздвижи малко позаспалите спокойни води на нашата специалност.

Какви сме ние?

Какво ни интересува, с какво се занимаваме и какви са нашите умения и лични опити с българското и българщината? Какво ни тегли, какъв е импулсът ни и каква е мотивацията да си пилеем времето с такава неперспективна специалност и с историята и културата на един народ с отрицателен прираст? Ние не сме много, но не сме и малко. Не сме гладни, кални, изпокъсани, космати, черни, боси. Не, изглеждаме доста прилично, по външност сме като всички останали. Доста от нас имат български корени или поне коренче, но има и ярки млади българисти без каквито и да било роднински връзки с България. Освен студенти, следващи българистика като специалност, в последните години нараства броят на студенти от други

специалности, следващи български език факултативно. Те са млади археолози, културолози, антрополози и др.

Коя съм аз?

Тъй като тук ще питам и ще разкривам другите, ще е редно да започна от себе си. Ето повече за мен: родена съм в Чехия, в смесен брак на чех и българка (от смесено чешко-българско семейство). Родните ми в България са потомци на образовани чехи, дошли след освобождението от турско робство. Повечето от детските си ваканции прекарвах с брат си и майка си при родителите на майка ми в София. София и България по това време за мен бяха синоними. Познавах наизуст трите най-големи софийски парка, както и някои маршрути из Витоша, сладкарниците с най-хубавата боза и баклава и всички места около центъра, където имаше люлки. Учих наизуст някои изречения като например: "Една кутия сладолед за вкъщи, моля" и най мразех разни чужди за мен жени да ме пощипват по бузите и да повтарят: "Ох, че сладко дете!", "Сладуранче на леля" и други подобни. В България се върнах като студентка българистка през 1998 г., първо на Лятна школа по български език във Велико Търново, а през пролетта на следващата година - като специализантка в Софийския университет "Св. Климент Охридски". Планирах един семестър, но останах три.

По време на следването ми освен с турцизмите се пробвах и в други категории научни сражения. "Апокрифната книжнина и влиянието ѝ върху българския приказан фолклор и литература" бяха теми на две писмени работи, публикувани в списанията "Хомо бохемикус" и в "Навиход" ("Bogomilské legendy Nikolaje Rajnova", "Lidová pohádka Archanděl Michael knotrem aneb bulharský Dařbuján"). Преведох два разказа за сборника "Narodili jsme se jako dračí" (Brno, 2003). Пробвах се с още други видове преводи: в киното с прочит на дублиращ текст на филм за Кристо Явашев, в центъра за дресура на кучета-водачи превеждах за незрящи. А това, което потвърди вярата ми, че говоренето за България и българското не остава само монолог, бяха децата от 8 клас в Градска библиотека в Прага 11 в рамките на акцията "Svět se schází v Praze II", където в програмата за България се пробвах като водещ.

И следващия път?

Следващият обект на наблюденията ни върху млади чешки българисти ще бъде главната редакторка на списание "Навиход" Ивана Скалова.